

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefranțate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI DE ANUNȚURI:
In Viena: la M. Duker NESTLÉ,
Nuz. Augenstein & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
peli Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsébet-közut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colonă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blioari mai dese după tarifar
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXVII.

"GAZETA" iese în de-care zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francoi, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 fr. pe an.
Se prenumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 80. etajiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 276.

Brașov, Luni-Marți 14 (27) Decembrie.

1904.

Ce ne vor aduce noile alegeri?

Face o impresie de tot curioasă, ca să nu ținem stranie, când într-o parte a foilor românești dela noi se vorbește de viitorile alegeri dietale ca de un eveniment, care ar pute să ne aducă nouă Românilor asupra ceea-ce de de cece ani și mai bine înzadar dorim: reculegerea noastră pe terenul luptelor politice-naționale. Și mai curios apare când amintitele foi se poartă cu speranța că chiar guvernul Tisza-Berzeviczy va da Românilor această posibilitate de a-se reculege, liberându-i deocamdată de cătușele ordonanțelor lui Hieronymi.

Ce s'a întâmplat ca să fim în drept a aștepta o schimbare atât de favorabilă a situațiunei noastre politice de la noile alegeri dietale?

S'a împlinit ore vechiul postulat al Românilor de a se reforma legea electorală și a li-se da și lor dreptul electoral, care a fost aprôpe cu totul monopolizat de elementul de la putere? Ori n'a succes ore după atâta timp să convingem pe adversarii noștri, că încercările lor de a ne sugruma viața națională sunt și rămân absurde și zadarnice și că pentru ei nu pôte fi lucru mai cuminte, decât a pași cât mai curând pe calea bunei înțelegeri și a căuta să se asigure de sprijinul nostru printr'un regim de dreptate și de libertate?

Nimic din toate acestea nu s'a întâmplat, dér în schimb s'a petrecut ceva diametral opus: maghiarismul violent a declarat război pe viață pe morțe nu numai nisuițelor noastre politice-naționale, ci chiar și celor culturale și economice și parlamentul, majoritatea dimpreună cu minoritatea lui maghiară, a salutat cu aprobări entusiaste planul urzit de guvern în contra existenței școlilor noastre.

În loc să ni-se dea puțin de a ne reculege cătuși de puțin după un regim atât de îndelungat de a-suprire și de teróre, națiunea noastră se vede mai nedreptățită și mai prigoniță de cât ori și când.

Și această crudă realitate să fie în ajun de a dispără ca prin farmec, de a face loc unei situațiuni mai bune și mai suportabile pentru noi, în scurtul timp de o lună cu ocaziunea noilor alegeri, ce le va conduce cabinetul Tisza?

Cu multe povești și naive speranțe fără de nici un temeliu a fost încurcat și amestecat și până acuma poporul nostru, dér ceea ce i-se o-feră acuma de către unele ființe politizante din sinul său trece peste toate câte s'au vădut și esperiat în trecut.

Să privim însă și la reversul medaliei. Vedem într-o foie română de la noi, care după relațiunile ei ar trebui să fie ceva mai bine informată despre cele ce se petrec în „vilégul unguresc“, vorbindu-se de posibilitatea ca „alegerile ce vin să ne găsescă éráși într'un partid pu-

ternic național, ca linie de conduită bine stabilită“.

E vorba aici de nise alegeri, ce se vor face peste vr'o patru săptămâni c'un aparat de putere cum nu s'a mai pomenit în Ungaria, și în acest scurt interval foia din cestiune crede, că se va petrece ceea „reînchegare într'un partid puternic național“.

Cine nu ar dori, cine nu s'ar bucura din suflet să vadă pe Români închegați într'un mánunchiu puternic ca nici-odată? Dér decă e vorba de reînchegare atunci de ce să nu fie partidul nostru național de la 1881 acela, a căruia reculegere să o dorim, de ce se vorbește de „un partid național cu linie de conduită bine stabilită“, ca și când partidul nostru de la 1881, care a dat probe de tăria lui și le dă până în ziua de azi sub regimul terórei, n'ar fi având o linie de conduită bine stabilită?

Decă e vorba să se casseze ordonanțele lui Hieronymi — unii glu-meți spun, că acesta s'a pus în vedere de Tisza numai după alegeri — atunci de ce să mai umblăm cu alt partid, care să aibă altă linie de conduită, de ce să nu stăm și perseverăm pe lângă partidul ce'l avem, pentru care am luptat și am suferit atâta de mult?

Și decă e vorba de convocarea „conferenței naționale“ care „se decreteze poporului român, că ce are să facă“, atunci noi nu cunoșcem și nu putem recunoșce altă conferență națională decât aceea a partidului național, ce stă pe baza programului de la 1881.

O „conferență națională“ convocată cu înalta voie a guvernului însă nu ar pute să aibă nici-odată competența de a decreta poporului român ce are să facă.

Brașov, 13 (26) Decembrie.

Convenția comercială cu Germania. Era decis, ca între 20—25 Nov. să se pună la ordinea zilei în camera română convenția comercială cu Germania, adică după câteva zile de la ruperea negocierilor între Germania și Austro-Ungaria. În aceeași zi urma să se discute convenția și în „Reichstagul“ german. Guvernul vienes făcând demersuri la Berlin pentru reluarea negocierilor, d-l conte Bülow, la o întrebare ce i-s'a adresat în Reichstag, a răspuns, că este nevoit să amâne punerea la ordinea zilei a convențiilor comerciale cu Rusia, Italia, România, Belgia și Elveția până la terminarea negocierilor cu Austro-Ungaria, care a reînchegat negocierile prin delegați anume trimiși la Berlin. „Reichstagul“ fiind în vacanță și neîntrunindu-se până la 10 Ianuarie stil nou, firesc că cercurile politice din Berlin sunt foarte nedumerite asupra stadiului actual al negocierilor. Spre a pune capăt acestei nedumeriri, contele Bülow a publicat un comunicat prin „National Zeitung“ din Berlin anunțând că decă până la 31 Decembrie st. n. nu se va pute să stabili o înțelegere cu Austro-Ungaria, atunci Germania va denunța în cea zi actuala convenție, pen-

tru simplul cuvânt, că nu pôte ține în suspensiune convențiunile încheiate deja de astă-vară cu Rusia, Italia, România, Belgia și Elveția din cauza unor negocierii interminabile cu Austro-Ungaria.

Este hotărît deci, ca toate convențiunile sus numite să se presinte „Reichstagului“ german între 10—12 Ianuarie.

Situația parlamentară în România. În urma demisiunilor, cari s'au produs în sinul majorității, amândouă taberile din partidul liberal se pregătesc de luptă. După diarul „Cronica“ Brătienistii, ca și vechile cadre, se numără, își „ștrîng rândurile și caută să alégă momentul în care se va da lupta cea mare. Din cabinet, după d-l I. Brătianu, a demisionat și d-l C. Stoicescu, ministrul domeniilor. Cu toate aceste d-l Sturdza nu se gândesce de loc la o remaniere; va merge așa înainte. Când vor da însă lupta cea mare brătienistii? După toate probabilitățile, bugetele vor fi votate fără multă discuție. Brătienistii ar voi să combată bugetul ministerului de interne, cerând ștergerea sporului de 1,400.000 lei, spor înscris pentru aplicarea legii comunale. Persone din apropierea d-lui Sturdza spun însă, că primul ministru, pentru a înlătura această eventuală piedecă ce vor să-o pună brătienistii, va pune la vot bugetele în bloc. Lupta cea mare, între cele două tabere, se pare că va fi pe cestiunea convențiilor comerciale, pe cari nemulțumiri se dice, că ar fi hotărîți să le respingă. Ast-fel, decă, e forțe cu puțință ca imediat după votarea bugetelor, să urmeze disolvarea camerelor.

Congregația comitatului Albeinferioare s'a ținut la 20 Dec. în Aiud. La ordinea zilei erau mai ales 2 puncte politice, cari au atras atențiunea membrilor români, ca să iee parte în număr mai mare la această congreagațiune: 1) Se propunea a se vota încredere guvernului Tisza în actuala situație politică. 2) Circulara comit. Târnava-mică, prin care se cere aprobarea propunerii păcătoșe, ca religionea să se predea unguresce în toate școlile de stat. Au luat parte la congreagație vre-o 20 membri români, între cari: I. M. Moldovan, canonic-preposit în Blăș, Dr. Iuliu Maniu, avocat, Ștefan Pop, can., Ioan F. Negruțiu, Dr. Ioan Rațiu, profesor din Blăși, Arion Popa, preot în Bucium-Șasa, Ioachim Totoian, preot, Chisfalău, Enea P. Bota, preot Șard, Antonie Pop, proprietar Bucurdea, Aron Gherasim, protopop Petrilaca, Orășan protopop, St. Iacob și alții.

La propunerea de încredere guvernului, kossuthistii, prin prof. Fogarassy din Aiud au făcut contra-propunere, să se trecă la ordinea zilei. Românii n'au voit să se alătore nici la o parte, nici la alta. Dr. Iuliu Maniu, într-o vorbire mai lungă, întemeiată și energică, a motivat atitudinea Românilor. Propunerea de încredere s'a primit fără concursul Românilor. Față de propunerea religionei în limba maghiară au vorbit éráși Dr. Iuliu Maniu și Dr. I. Rațiu, profesor din Blăș, firesc tot românește. S'a trecut peste ea la ordinea zilei.

Două proiecte de revisuire a regulamentului.

Se știe, că contele Andrassy, în înțelegere cu opoziția, a elaborat un plan de revisuire a regulamentului camerei, care deși nu modifică prea riguros regulamentul actual cum doresce Tisza, totuși esclude posibilitatea obstrucțiunei tehnice.

Când Andrassy s'a dus la Tisza, ca să-i arate planul său de reformă, acesta avea deja un alt plan, pe care i-l'a făcut cunoscut lui Andrassy, plan, pe care comitetul diriguitor al opoziționalilor, nu l'a admis. Étă ce se dicea în planul opoziției:

1) Fie-care ședință a dietei se începe cu ordinea de zi. Nu se admit vorbiri înainte de ordinea zilei. Presidentul își face propunerile la finea ședinței.

2) Pe timpul cât se desbate un proiect de lege, ședințele se pot prelungi cu o oră, ceea-ce majoritatea pôte s'o cêră prin votare simplă. Decă 2/3 părți dintre deputați vor cere, camera pôte decide, ca ședințele să fie de 10 ore în zi pe timpul cât se desbate proiectul.

3) Trebuie să se ordone ședințe secrete prin votare simplă, decă o cer această 30 deputați prezenți. Numai o ședință secretă se pôte ține într'o zi, și în ședința secretă pot să ia cuvântul numai patru deputați.

Evident, că și pe baza acestei reforme, se pôte zădărnici obstrucțiunea tehnică.

Opoziția a mai pretins un *junctim* între revisuirea regulamentului și reforma legii electorale, punând condiția, ca noul regulament să între în vigore numai după ce se va fi pregătit noua lege electorală. Principiile fundamentale ale reformei parlamentare ar fi:

1) Votarea după comune, respective după cercuri notariale. 2) Desființarea taxelor de cărăușie și de prevedere. 3) Nouă arondare a cercurilor electorale pe baza unei drepte proporțiuni numerice. 4) Lărgirea dreptului electoral pe baza unui cens proporțional. 5) Menținerea și pe viitor a judicaturei curiale (care ar înoceta în curând.)

Mișcarea electorală.

După zădărnicierea acțiunei de împăcare, s'a început în țera întrégă mișcarea electorală. Guvernul nu mai puțin ca opoziția s'au pus pe lucru și fac pregătirile necesare în vederea alegerilor. Comitetul diriguitor al partidelor opoziționale unite a ținut alaltăeri o conferență și a decis să apeleze la alegătorii opoziționali a-se organiza pentru campania electorală și a ține viu contactul cu comitetul central. Étă ce se dice în acest apel:

„Guvernul a atacat legea, ordinea de drept și constituțiunea. Pentru a respinge acest atac, partidele opoziționale trebuie să se organizeze. Rugăm decă partidele opoziționale din cercuri să se pregătescă de rezistență, să se organizeze și să se pună cât mai curând în contact cu comitetul diriguitor al opoziției aliate“.

Guvernul de altă parte și-a trimis corteșii și emisarii electorali în toate părțile țării, ca să alimenteze printre alegătorii curentul favorabil politiceii sale. Partidul liberal guvernamental va pune candidați de ai săi aprôpe în toate cercurile opoziționale, chiar și acolo, unde n'are șan-

se de reușită. Diarele publică deja lungi liste de candidați. Printre aceștia vedem și pe vicarul episcopesc gr. or. de la Oradea, Vasiliu Mangra, care va candida în cercul Ceica cu program guvernamental. În cercul Pancola — spun foile ungurești — va candida probabil un Român, căci cercul este aproape curat românesc.

Pressa opozițională agită pe capete în fața alegerilor. Baronul Kaas Ivor scrie în „Magyarország” un articol alarmant în care dice: „Cel ce nu e orb, vede ce se pregătesce. Camarila curții a hotărât să restabilească în Austria și Ungaria autocrația. Acesta nu o poate face în Austria până când în Ungaria există constituțiune, fiindcă pactul de la 1867 a condiționat și pentru Austria constituțiunea, care decăde, Ungaria s'ar întorcede la uniunea personală și la 1848...”

Pe acest ton scriu și alte diare opoziționale pentru a predispuce și a alarma pe alegători contra partidului guvernamental.

Din Senatul român.

Interpelația d-lui P. Grădișteanu în cestiunea școlilor.

În ședința Senatului român din 23 Dec. n. d-l senator P. Grădișteanu și-a dezvoltat interpelarea sa cu privire la școlile ungurești din Bucuresci. În dezvoltarea interpelării sale — dice d-l P. Grădișteanu — nu ura il face se urce tribuna, deore-ce consideră acesta ca un defect din cele mai mari. „Ar fi însă o crimă să tolerăm ceea-ce se face în Bucuresci, pe când frații noștri sunt persecutați în Ungaria”.

În țera românească intră nu mai puțin de 27 diare maghiare, pe cât timp debitul postal este detras în Ungaria aproape tuturor diarelor din regat. Spre a ilustra șovinismul diarelor maghiare, citează un pasagiū dintr'un diar unguresc în care se dice între altele că: „numai ura neîmpăcată poate să mărească o națiune; națiunea care nu poate ură, nu scie să-și iubească patria!” Oratorul se intrăbă, ce civilizație e aceasta?

În continuare interpelantul arată, că în Ungaria sunt 12,686 comune, dintre cari 2981 române, 2711 slovace, 1114 germane, 612 rutene și numai 4718 maghiare. „Și totuși Ungurii, cari au numai 4718 comune, vor să maghiarizeze 7968 comune locuite de naționalități”. Țr în România, unde Ungurii sunt în număr disparent, ei își fac mendrele. În Bucuresci sunt 2 școli maghiare, în cari nu se vorbesce și nu se învață românește, în schimb însă sunt persecutați acei ce vorbesce în propria lor țéră românește. Citează, spre ilustrare, cazul când o fată dintr'o școlă ungerescă din Bucuresci, vorbind românește, a fost luată la bătăi de kolegele ei.

D-l Grădișteanu cetește apoi o scrisore primită de la un Român din județul Băcău, în care se arată starea de plâns, în care se află Românii din acel ținut din cauza Ciangailor, cari fiind naturalizați se bucură de cele mai mari drepturi și nici habar n'au de limba românească.

În schimb însă în Ungaria ce se întâmplă? Ministrul Berzeviczy lucrăză cu forță pentru maghiarizarea școlilor, void să persecute limba maternă în școlile susținute de frații noștri și de cele-lalte naționalități cu jertfe ne mai pomenite, Țr diarele ungurești propovăduesc o ură neîmpăcată în contra tuturor naționalităților din Ungaria. Proiectul acesta caută să încătușeze și mai mult dezvoltarea culturală a Românilor. Interpelantul insistă mai pe larg asupra proiectului și-l critică aspru. „Și Ungurii au fost odată sub jug străin — esclamă d-l Grădișteanu — d'r nimeni nu s'a gândit vre-odată să le suprimă limba”.

În contra acestui proiect al d-lui Berzeviczy — dice oratorul — a protestat episcopatul românesc din Transilvania și Ungaria. Citând un pasagiū din protestul episcopatului gr. or. român din Sibiu dice: „Nu mă tem de acești omeni falnici ai Carpatului! Cu cât legea Berze-

viczy este mai aspră, cu atât se va descepta mai mult sentimentul național al frații noștri de peste Carpați” (Aplause).

Înainte de a termina, oratorul rógă pe d-l ministru al cultelor să institue o comisie, care să întocmăscă programul unei serbări naționale în 1906, Țând se împlinesc 40 de ani de domnie a regelui Carol și 18 vécuri de la venirea Românilor în Dacia.

Ministrul Haret declară, că interpelarea d-lui Grădișteanu privesce pe doi miniștri. D-sa nu va răspunde, decât la cele ce-l privesc personal, ca ministru de culte.

În cestiunea diferitelor diare cari caută să infiltreze ura pentru tot ce-i românesc, d-l ministru dice că, într'u cât ne privesce pe noi, nu cu ura am ajuns la gradul de dezvoltare în care ne găsim.

D-l ministru declară, că în școlă din str. Polonă nu sunt admiși, decât numai fi de străini. În același timp spune, că mijlocele de control au fost prea slabe până acum, d'r decă de aci înainte se va pute constata vre-o neregularitate, se va ura de mijloce mai eficace.

În cestiunea Românilor de origine ungară din Moldova, d-l ministru declară, că cu mijloce puține se vor pute înființa școli, unde se frecventeze copiii Românilor și copiii de străini.

D-l Grădișteanu luând din nou cuvântul declară, că n'a pus la îndoie sentimentele naționale ale ministrului de culte. La observația ce d-l ministru i-a făcut, că o parte din interpelarea sa trebuia adresată d-lui ministru de esterue, răspunde, că pentru o lege nu trebuie intervenție diplomatică, ci d-lui ministru al cultelor îi incumbă datoria să useze de aceleași mijloce, ca și vecinii. Spune, că odată ce se semnalăză în plin parlament atâtea neregularități ce se întâmplă în școlile pe cari le-a arătat, este sigur, că se vor lua măsurile cele mai grabnice.

În țera asta, încheie d-sa, când este vorba de iubirea nemului, atât bătrânii, cât și tinerii trebuie să fie la înălțimea lor și cu o iubire desinteresată să îmbrățișeze pe toți Românii de pretutindenți.

Ședința se ridică la orele 4.

În camera deputaților este la ordinea zilei proiectul ministrului de culte cu privire la învățământul particular.

Concesiuni, pact ori pactări locale?

Cronicarul diarului „Budapesti Hir-lap” găsește cu cale a aminti în revista politică de Crăciun a diarului și preținsele concesiuni ce le-ar fi făcut ministrul președinte Tisza deputaților guvernamentali de naționalitate română cu privire la fondul lui Iancu, la retragerea ordonanțelor lui Hieronymi și la retragerea proiectului școlar Berzeviczy. În schimbul acestor „concesiuni”, Românii să alegă în mai multe cercuri deputați români cu program guvernamental. În cercurile, unde candidații opoziției nu pot fi învinși de acei ai partidului liberal, guvernul n'are nimic în contra (?), decă Românii vor pune candidații români naționaliști spre a se pute combate astfel mai ușor candidații opoziționali maghiari.

Nu mai puțin dintre Români — dice cronicarul — se îndoiesc în acest pact a lui Tisza. (Cum așa?) Pentru Maghiari, dice, este însă o cestiune urgentă de a se scoi, decă pactul acesta există într'adevăr, s'eu este numai un fel de scornitură. Vrea să liniștescă apoi pe cetitori în privința fondului lui Iancu, susținând, că comitetul „Asociațiunii” din Sibiu n'ar fi primit încă nici o imputernicire oficială de a lna în posesiune fondul lui Iancu, care se află încă la banca „Victoria” din Arad; nici această bancă n'ar fi primit vre-o provocare să deie banii „Asociațiunii”.

Spune mai departe, că politicianii români naționaliști mai radicali, nu numai că nu cred în pact, d'r dic, că guvernul nici n'are dreptul să înstreineze menirea fondului Iancu și „Asociațiunea” nici nu-l

poțe primi de la el. Guvernul Tisza în strimțore este gata să primăscă ajutorul Românilor; Viena vede și ea bucuros această, d'r îndată ce vor trece puntea, nici unii nici alții nu vor mai voi să scie de Români. Conte Tisza va continua politica tatălui s'eu nu numai față cu Maghiarii, ci și față cu naționalitățile, Țr Viena se va tocni în paguba naționalităților cu Maghiarii acum ca și altă-dată.

Cronicarul lui „Bud. Hir.” își încheie observările sale cu următoarea interesantă caracterizare a tacticii de pactare, ce o va practica guvernul în fața alegerilor viitoare:

— „Nu credem, că Tisza ar fi încheiat pact cu Românii chiar și cu prețul moderat amintit. Un astfel de pact probabil nici nu există și nu va fi; există însă orecare cochetare cu naționalitățile, care din cas în cas se poțe schimba și într'un fel de pact local. Astfel de lucruri s'au obișnuit a-se încredința înțelepciunii spaniolor. În astfel de casuri rezultatul este victoria candidatului guvernamental, d'r se poțe să fie și altceva. În urma acestor servicii conducătorii naționalităților devin factori comitatensi, de ale căror dorințe trebuie să se țină sémă la alegerile comunale și comitatense ori la acțiunile școlare și culturale. Astfel devine apoi decizătoare influența naționalităților în comitate, Țr maghiarimea va fi desarmată — ceea-ce este identic c'un pericol național...”

Țtă cum cronicarul fôiei maghiare. — care b'nuim a fi însuși Jancso Benedek — înțelege situațiunea de față ce ar fi de exploatat de către omenii guvernului.

Lățiți cultura plantelor industriale în popor!

I.

Față de emigrațiunea din ce în ce crescândă a poporului nostru, în urma birurilor celor mari și a „sprijinului binevoitor” al băncilor, este de datoria noastră a tuturor, să-i dăm povețe continue și să-l abatem de pe calea pribegiei, îndemnându-l pe calea progresului și a culturii, ca să producă mai mult și mai bun la el acasă. Esaminând lucrurile de aproape și cu serioșitate, la noi nu este motiv plausibil de dosire și ducere la America, când acasă e destul pământ, d'r prost muncit și în păragină. Decât a-le trimite în minele și fabricale Pensilvaniei, Clevelandului, Ohio etc., brațele vigurose de muncă, mai bine să le întrebuințăm și aplicăm la noi acasă la cultura și exploatarea rațională a pământului, în agricultură, pomicultură, păduri, industrie etc.

Greșelile cele mari, comise de înaintașii noștri nemijlociți, ori și cât de laudabil li-a fost scopul și tendința de a se opune sistematic și cu obstinație comasării pământului de cultură și regulării lui din nou, dimpreună cu regularea bălților și tuturor cursurilor de apă, ale căror consecințe le vedem astăzi și le simțim cu toții — se răsbună amar acum; că deși țeranul nostru are moșioră frumoasă, e liber de clac și dijmă, d'r nu mai poțe lupta și a-și ajuta șieși acasă, ci iau drumul Americii cu deicele de mii, ca să se scape de datorii. Însă acasă răul continuă și persistă în aceeași măsură și gravitate, până nu vom remedia răul însuși. Vom învedera-o prin un exemplu.

În special Țera Oltului, print'o comasare generală și regularea tuturor cursurilor ei de apă, ce scobor din munte și traversăză șesul mănos, ducând și bogății imense spre Olt, ar pute în timp de 10 ani să devină o a doua Lombardie și cea mai măiestră grădină pe lume, de cari numai în California se găsește. D'r actualmente, pe la Recea și alte comune foste grănițeresci, grădinile și livețile, cari se pot uda — irriga — deși destul de primitiv și necomplet, se vënd și închiriază de 8 ori mai scump, decât livețile de cl. I, cari nu se pot irriga. Print'o regulare generală a rurilor, tôte livețile din drépta și din stânga lor s'ar pute irriga, începând

din creerul munților și până în Olt, ca să se cosăscă tôte de 5—6 ori pe an, în loc de odată. Apoi nenumăratele prunduri, petrișe sterile, bălți etc. s'ar pute prefăce tôte în terenuri fertile și să nu cunoscă ce este seceta, ce este anul ploios la ele.

Cheltuelile necesitate la o astfel de operație generală, decă s'ar asocia tôte satele din drépta și stânga unui riu, și le-ar da la unul și același antreprenor ori inginer, ar veni fôrte ieftine și în 4—5 ani s'ar întorcede cu totul înapoi. În urma lor pământul de cultură ar spori cu 30—50 la sută în valóre și producțiune, prin posibilitatea de a-l munci și îngriji mai bine, fiind adunat și având cale deschisă ziua și noptea la el; prin o mai bună împărțire și folosire a lui, după calitatea pământului, și cu suprimarea a o multime de spese și timp perdut, cu alergarea în sus și în jos, fără de nici un folos și rost, producțiunea fênului ar fi de 5—6 ori mai mare la jughër și independent de mersul timpului și de an și după ea ar veni înmulțirea vitelor cantitativ și calitativ.

Țr la comunele, unde nu au pășune suficientă pentru vite, la comasare prin suprimarea și reducerea miilor de rezore, clinuri, pipiliști, bălți, surpături al căror folos este nul și nici proprietarii lor nu le cunosc, cu tot cadastrul și mapa, s'ar pute face o pășune comunală mai bună de vite, unde să-și potă ține (fie-care) veduvă și orfanii văcuța lor de lapte și să-și crească și ei un vițel, căci aceasta este spre binele tuturor și al țerei. Ținerea vitelor vara la grajd și hrănirea lor din mână este o utopie, până ce ele pot umbla în câmp la iarba verde și în aer curat. Și apoi ținerea și economia vitelor trebuie la noi să fie superioară și mai bănoasă, decât plugăria, fiind pământul mai sêrac și clima mai rece decât a țerilor vecine, cari pot produce mai ieftin și mai bun decât noi, porumb, grâu, rapiță, vin.

Românii și Tisza.

„Alkotmány” de la 25 Decembrie își amuzăză cetitorii săi cu următoarele rânduri, ce dice că le-a luat din gura unui „fruntaș român.” Țtă ce să-i fi declarat aceasta:

— „Partidul guvernamental nu poțe să ia o poziție hotărâtă cu Tisza, fiindcă Tisza n'a împlinit și nici nu va împlini ceea-ce a promis în vorbirea-program. Românii n'au fost împărțășiți de nici un fel vor politic din partea ministrului președinte și ei au esperiat, că el (Tisza) tinde spre asuprirea Românilor. Cu tôte acestea noi Românii, neîndoios, simpatisăm (!!) cu atitudinea energică a lui Tisza. Părerile noastre este, că ceea-ce au lansat Apponyi, Kossuth și soți despre continuitatea drept, despre violarea constituției și despre călcarea jurământului regesc, sunt un *humbug*.”

Este în tot cazul interesant — că în aceeași di în care „Alkotmány” publică declarația de mai sus făcută de „fruntaș român” din Arad, diarul „Magyar Szó” care combate violent pentru politica cotelui Tisza, publică un lung articol dată din Arad, în care se dă strașnică năvală în contra Românilor aradani pe cari nu mai scote din „coterie politică”, „care pramejduesc integritatea statului național maghiar” și învinuesce pe episcopul român din Arad, că „cu scirea și invoirea lui” acea „coterie politică” cu „tendințe extreme naționaliste” își jôcă rolul s'eu în politică. „Magyar Szó” face apoi apel la guvern să nu privăscă pasiv la „munca de subminare aradană”, mai ales acum în junul alegerilor.

Ceea-ce publică „Alkotmány” și ceea-ce se dice în articolul tiszaisztului „Magyar Szó”, nu prea armoniză.

Răsboiul ruso-japones.

De pe câmpul de răsboi au scos în zilele din urmă sciri interesante. Le sumăm în următoarele:

Port-Arthur.

Scirea despre recucerirea de către Ruși a colinei de 203 metri nici nu se desminte din parte japoneză, nici nu se confirmă din parte rusă. La Londra a sosit o telegramă din Tokio în care se dice, că Rușii au recucerit ce e drept colina de 203 m. dar că amănuntele lipsesc. Se crede, că Rușii au surprins pe Japonezi și că în chipul acesta li-a succedat a recuceri pozițiunea foarte însemnată, ce o pierduseră.

După o scire mai nouă din Tokio, armata asediată japoneză a atacat înălțimile situate spre răsărit de Kayanampu și le tin ocupate. După afirmările prizonierilor, ar fi cădut generalul Kondratenko și Hilmann, ér generalul Fock ar fi fost rănit.

Agentia „Reuter“ anunță, că după o telegramă a amiralului Togo, cea mai mare parte a flotei japoneze de la Port-Arthur a fost retrasă.

Luptă în Coreea.

Din Seul se telegrafiază, că în partea nordică a Coreei decurge o luptă violentă între Ruși și Japonezi.

Flota baltică.

În Tokio se crede, că flota lui Kamimura n'a primit ordin să atace flota rusă, ci numai să supravegheze mișcările acestei flote.

Nu se crede, ca flota rusă să se cuneteze a merge până la Saigon. Dacă totuși ar face acesta, Japonezii vor părăsi și blocada de la Port-Arthur și se vor uni cu celelalte forțe navale, ca să atace pe Ruși.

SCIRILE DILEI.

— 13 (26) Decembrie.

Fundațiune nouă. Octogenarul canonic din Blăși Rev. Domn I. Rusu a făcut o fundațiune pentru stipendii în sumă de 8000 cor. Fața creștină a fondatorului, care și pentru parohia gr. cat. din Sibiu unde a fost mulți ani paroh și protopop, a făcut mult bine, n'are lipsă de laudă.

Prelegerea publică populară, care s'a ținut eri în sala de fizică a gimnaziului gr. or. român din Brașov, a intrat un frumos număr de Români brașoveni, între cari am observat și numeroși femei și bărbați din poporul nostru din Scheiul Brașovului. D-l prof. Aurel Ciortea, membru în secția științifică a „Asociațiunii noastre a proiectat cu ajutorul Skioptikonului o serie de tablouri bine reușite, cari ilustra viața și faptele lui Iisus Christos. Textul explicativ al tablourilor proiectate a fost citit de un elev al școlilor noastre medii. În legătură cu aceste tablouri d-l prof. Ciortea n'a mai proiectat și unele din cele mai mari și însemnate biserici din lume, însoțindu-le cu un comentariu la înțelesul tuturor. Conferențiarul a fost viu aplaudat la sfârșitul instructivei sale prelegeri de cei prezenți. „Asociațiunea pentru cultura și literatura poporului român“, în al cărei serviciu și-a pus d-l Ciortea cunoștințele sale, desvôle prin prelegerile de acest soi, pe cari le dorim să se continue cât de des, un mare interes în sinul poporului nostru, care ca și eri va duce cu sine o mare mulțămire, sufletească și pe lângă acesta și cunoștințe folositoare.

„Ajutorul de stat“ pentru clerul archidiaconului de Alba-Iulia și Făgăraș a sosit la Consistoriul din Blăși în sumă de cor. 204.025. Sunt împărțitiș 615 preoți. Suma cea mai mare, ce se împarte e 1200 cor. (numai doi primesc atâta), suma cea mai mică e de 35 cor. În lista venită de la ministru numele preoților și de astă-dată sunt maghiarizate.

Înmormântarea lui Șerban Borhină. Din București se scrie: Vineri după amiază s'a făcut înmormântarea nefericitului doctorand Borhină. Intre alții au luat parte la înmormântare d-nii d-rî profesor Cantacuzino, prof. Sion, Racoviceanu Pitești, efor Cantacuzino, Grozovic, Urlățeanu, Vranalic, Slatineanu, Gălățescu, Panaitescu, D. Ionescu, Duma, numeroși studenți în medicină interni și externi de ai spitalelor din Capitală, numeroși studenți și studente de pe la cele-1 alte facultăți etc. Multime de corone au fost trimise de Eforie, interni spitalelor civile, revista „Spitalul“, societatea jucătorilor de popice, funcționarii Academiei române, familia Popescu Giuruiu, „Uniunea“, consătenii

lui Borhină etc. Au vorbit d-nii: efor Cantacuzino și dr. Racoviceanu-Pitești, cari au arătat dragostea de muncă a lui Borhină. Carul funebru în drum spre Sf. Vineri, a fost oprit în fața localului asociațiunii studenților în medicină, unde au vorbit d-nii dr. Mirinescu, d-randul Jianu și d-randul Adolf Munteanu, președintele societății studenților în medicină evrei. Cortegiul s'a îndreptat apoi spre cimitirul Sf. Vineri, unde s'au ținut alte discursuri de către d-nii Sivulescu, președintele „Uniunii“, Hăneș, șeful farmaciei spitalului Colțea, și d-l C. Demetrian, intern al spitalelor de copii. La orele 7. coșciugul a fost coborât în gropă.

Academia Română a ținut Vineri o ședință publică. Au vorbit d-nii Dr. Babeș, care a arătat mijlocele prin cari s'ar putea combate malaria în România, ér d-l Bogdan a făcut o comunicare asupra unor documente din secolul XV și XVI relativi la legăturile comerciale dintre Sașii din Brașov și țera Moldovei.

Concertul reuniunii române de cântări din Brașov va avé loc, precum se știe, Joi s'era în sala Redutei. Publicăm astăzi programul concertului: 1) F. Schuberth „Rugăciune“ pentru cor mixt, soli și acompaniare de pian; 2) Trei cântece pentru sopran cu acompaniare de pian: a) P. Tschaikowsky „La bal“, I. Școarțescu „Doamnă“ și H. Kirchner „Foiș verde de bujor“, 3) G. Dima. Din a două Liturghie pentru cor mixt: a) Heruwic, b) Sfânt e Domnul Savaot, c) Pre tine te lăudăm și d) S'e se ample gurile noastre (cu solo de bas), 4) Trei cântece pentru mezzosopran cu acompaniare de pian: a) R. Schumann Nimfea, b) Ed. Grieg Vânt de toamnă și c) G. Ștefănescu Mândruță de la munte. 5) Șese cântece populare pentru cor mixt: a) D. G. Kiriac Jalea orfanului b) D. G. Kiriac Străină pe lume, c) G. Dima Flugurile (cântec țărănesc) d) G. Dima Trei păstori (colindă) e) G. Dima Astăzi prociile (colindă) f) G. Dima „Nu-i dreptate, nu-i“. — Inceputul concertului la orele 8 s'era. Bilete se pot c'apeta în librăria d-lui Hiemesch, ér în s'era concertului la cassă.

Donațiuni de bine-faceri în suma de 88.000.000 dolari. Diarele americane publică o statistică, din care reiese, că în anul 1904 s'au făcut în America pentru scopuri de binefacere, ajutoari la biserică și școli etc., donațiuni în suma de 88 milioane dolari. Intre acești bine-făcători se află în primul loc milionarul american Carnegie cu 7.900.000 dolari, Rockefeller cu 5.500.000 dolari, Mrs Need și Mrs Wilder cu câte 2 milioane dolari etc.

Un colac monstru de Crăciun. Un brutar francez din Richtmond a espus prima di de Crăciunul gregorian în etablimentul său un colac de crăciun, care cântărește 3500 funți. Pentru pregătirea acestui colac unie în felul său s'au întrebunțat între altele 225 funți unt, 225 funți zahăr, 340 funți făină, 100 funți mandule, 160 funți citrat și 2600 ouă.

Sciri din streinătate. Din New-York se anunță, că inginerul șef al construcției canalului de Panama a conchis în raportul său pentru construirea canalului la nivelul mării, ér nu cu zăgazuri. O astfel de construcție va costa cu 500 milioane mai mult și va cere 10 ani mai mult de muncă, însă întreținerea canalului va costa mai puțin.

— Din Posen (Polonia germană) se telegrafiază că un mare foc a nimicit satul Zyskovic, lângă granița rusă. Peste 1000 de ómeni au rémas pe drumuri.

— Din Paris se telegrafiază, că un detașament mai mare de trupe franceze a suferit mari pierderi într'o ciocnire cu trupele indigene la Timbuctu în Sudan.

— Din Constantinopol vine scirea, că în ținutul Yemen (Arabia de sud) a ispucnit o revoluțiune. Indigenii résculați au ocupat teritoriul între orașele Sana și Sebidi.

Reacțiunea în Rusia.

Intrunirea reprezentanților zemstovurilor la Petersburg, luna trecută, votul lor cu 71 contra 27 pentru introducerea unei constituțiuni în Rusia, au deșteptat în vastul imperiu al Țarilor speranțe d'o îmbunătățire a situațiunii politice. Lumea se aștepta, că Țarul cu ocazia zilei sale patronale Sf. Nicolae, va lansa popórelor sale un manifest, prin care va confirma în adevér aședarea de libertăți publice.

Amară decepțiune însă! Diua de sf. Nicolae a trecut, ér Țarul n'a lansat nici un manifest către însetații de libertăți constituționale. Se dice, că autocratul s'ar fi referit la jurământul ce l'ar fi depus înainte muribundului său părinte, Ale-

xandru III, căruia i-a promis, că va lăsa moștenire Rusia așa cum a găsit'o.

Reacționarii din școla procuratorului general Pobedenoseff susțin, că o constituțiune, fie ea cât de restrinsă ar aduce peirea Rusiei autocratice. Rusia trebuie să rămână cum este guvernată ađi, orș altminterlea va dispără, și eventual va fi chiar împărțită! Apoi după toate altele se mai întreabă reacționarii: la ce bun se se introduce tocmai acum constituțiunea în Rusia, când mai toate parlamentele europene sunt în plină anarhie? Spectacolul parlamentelor austro-ungare, din Madrid și Paris, etc. nu e de loc încuragiator pentru a convoca un parlament și în Rusia.

O altă obiecțiune e, că poporul rus nu e amator pentru reforme, ér pressa rusă e în fașe.

După cum stau ađi lucrurile în Rusia, până când elementul reacționar va fi tare la palat, nu e de sperat în nici o ameliorare a situațiunii.

Resistența și atacul Port-Arthurului.

— Urmare. —

1. Configurațiunea terenului.

Port-Arthurul se găsește pe c'osta de est a capului Liaotian și tocmai acolo unde se forméză peninsula Tigrului.

Marea cuprinsă între continent și peninsula Tigrului forméză trei golfuri principale: primul spre nord lung de 2000—2500 și larg de 500—600 m., al doilea la vest lung de 1000 m., larg de 4—500 m., ér al treilea spre sud, unde peninsula Tigrului se légă cu continentul.

În primul golf dá riul Lun-horio, care vine dinspre nord, acest riu are trei afluenți principali pe drépta și unul pe st'anga.

Un alt riu important vine dinspre vest și dá tot în marea interióră, în golful al doilea, acest riu se numește Jakunsuiho.

La sud de acest riu curge un altul cu numele de Wantsiatun, de la vest la est și dá în marea interióră, în golful al treilea.

La nord-est de Port-Arthur există un riu principal Tahoeio, ce curge de la nord-vest spre sud-est.

La sud de Tahoeio este riul D. care curge în mare.

În opozițiune cu riul Jakunsuiho curge spre nord un alt riu principal în baia Luisa.

Două r'uri importante curfi în direcțiunea sud-vest și se varsă în marea interióră, trecend prin oraș. Aceste două r'uri sunt în opozițiune cu afluenții r'ului Tahoeio și cu r'ul D.

Pe c'osta de vest a capului Liao-tian se găsece baia Luisa, capul Abbs, baia Porumbelor și capul Race.

Intre r'ul Lunhorio la apus, marea la sud și r'ul Tahoeio la nord-est se găsece un șir de înălțimi st'ncóse sub denumirea generală de lanțul munților Dragoului.

Vîrful cel mai înalt al acestui lanț e Siakușan cu o altitudine între 185—200 metri.

Crésta principală a acestor munți are aproximativ forma unui semicerc în jurul orașului. Acest semicerc începe de la nord de golful prim al radei interióre se întinde spre ost-nord-est sub numele de muntele Erlungșan, apoi spre sud sub denumirea de lanțul muntos al Dragonului și în fine spre vest terminându-se între orașul vechi și mare, sub denumirea de Muntele de aur.

Muntele Dragonului are mai multe noduri, din cari cele mai principale sunt: primul cel mai de la nord, numit Kekuan (Tecuan, Tetovan, Tavancu), din care se desparte o ramificațiune colinară, spre sud-vest-sud numită a Prepelitelor, ce se termină între orașul vechi și golful prim, ér altă ramură spre est-sud-est mergend până în albia r'ului Lun-horio numită Erlungșan, al doilea nod la ost de cel dintăi, sub denumirea de Kinkishau și din care se desparte o ramură colinară spre ost cu același nume, al treilea nod spre sud de al doilea, numit Kinkitun din care se desparte: spre ost o ramură colinară sub denumirea de Takușan, ér spre vest o altă ramură G. care merge până d'asupra orașului, al patrulea nod la sud numit Urlung, din care se desparte o ramură la ost cu numele de Siacușan, al cincelea nod mai spre sud numit Petușan, din care se desparte trei ramuri: una colinară spre răsărit numită Tsiapanșu, care merge până în mare, alta spre sud și în fine a treia

spre vest formand Muntele de aur, la vest de nodul Petușan, se găsece un altul din care se desparte spre nord o ramură colinară E.

Punctele cele mai înalte ale acestui lanț de munți sunt: Muntele de aur 130 m. nodul Petușan 190 m. și nodul Kinkitun 180 m. ér plantele lui sunt mereu st'ncóse.

La vest de oraș, între r'ul Lunhorio și un afluent, ce se varsă pe drépta sa, se desvôle de asemenea un lanț de munți în formă de semicerc în jurul orașului. Acest lanț pornece de la nord, unde se numește muntele Masa și Antsean, se întinde la vest către baia Luisa și a Porumbelor sub denumirea de munții Etșesan și Oglovai, apoi se prelungece spre sud, paralel cu sorgiunea r'ului Jakunsuiho. Muntele Etșesan se prelungece spre sud sub formă de mică ondulațiune (50—80 m.) până la muntele Liao-ti-șan.

Acest bloc muntos, cuprins între mare la vest și Lunhorio la ost, are trei noduri principale: unul la nord, numit Vangtai, din care se desparte o ramură colinară spre sud, care merge și se termină în rada interióră; al doilea mai spre vest, numit Etșesan, din care se desparte o ramură spre sud-vest, și merge de se termină în r'ul Jakunsuiho.

Înălțimea acestui al doilea grup de munți este de 150 m.

O altă înălțime importantă se găsece pe țărmurile de vest al mării interióre, care se unesce printr'o ramificațiune, spre vest, cu lanțul colinar, despre care s'a vorbit mai sus și care légă muntele Etșesan cu muntele Liao-ti-șan.

Acestă înălțime se numește colina Lupului alb.

În peninsula Tigrului, dealungul ei, se găsece ér un șir de înălțimi al căror vîrf mai înalt este de 110 m.

În fine la Sud este muntele Liao-ti-șan înalt de 480 metri și care constitue, în formă de con, capul Liao-ti-șan. Ramificațiunile lui, cari se termină în mare, au în apropiere de țărm, înălțimi remarcabile de câte 50 la 80 m.

Trebuie să se remarce, că toți munții, de cari s'a vorbit mai sus, sunt st'ncóși, atât creștele cât și pantele lor, cât și colinele menționate, cari se despart din ei. În ce privește configurațiunea generală a terenului, după cum se póte deduce din expunerea de mai sus, orașul Port-Arthur e încunjurat la nord, ost și vest de două semicercuri de înălțimi st'ncóse, cari nu se depărteză de el decât cu o distanță cuprinsă între 4 și 7 km.

Imediat la sud se găsece marea interióră și înălțimile de pe peninsula Tigrului, care închide, astfel la sud, aceste două semicercuri.

Prin urmare orașul de jur împrejur e închis cu aceste obstacole naturale.

La sud muntele Liao-ti-șan forméză un sistem isolat.

După ce am vădu configurațiunea generală a terenului, împrejurul Port-Arthurului, se arătăm cum s'a aplicat principiul fortificațiunii la acest teren.

(Va urma.)

ULTIME SCIRI.

Moscva, 25 Decembrie. Studenții au luat hotăriri de a nu mai frecuenta cursurile până după s'erbătorile Crăciunului. În același timp ei au adoptat o rezoluțiune, că vor lupta pentru emanciparea politică a patriei lor și de a surprima și înlătura repetarea violențelor de la 18 și 19 Decembrie. O adresă a mai multor grupuri din populațiunea orașului Moscova esprimă o deplină aprobare și perfect acord cu cererile exprimate de municipalitatea orașului în ședința dela 13 Decembrie.

Paris, 25 Decembrie. Se confirmă scirea diarului „Matin“, că Rusia va mai chema sub arme 300 mii de ómeni, cari de-ocamdată vor rămâne în Europa.

Petersburg, 25 Decembrie. S'a început deja formarea unei a treia escadre în Libau, sub supraveghieirea admiralului Birlew. În cursul lunei Ianuarie grosul flotei acesteia va pleca în Estremul-Orient.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil Traian H. Pop.

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colônă în 5 figuri *Descrișă și explicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefață“) de *Tunaru din Dumbrău, Popa.* — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

A trecut deja o jumătate de secol, de când, în epoca rededeptării noastre naționale, s'a compus și înființat în Brașov „Romana“, unicul dans de colônă român. În iarna anului 1901, cu ocaziunea jubileului de 50 de ani de la fondarea Reuniunii femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Brașov cu ocaziunea acesta și jubileul de 50 de ani al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părechii, damele purtând costum național, au jucat „Romana“ jubilară, adică au executat acest dans în tocmă după regulile și prescrierile originale, cum s'a executat înainte cu 50 de ani la primul bal al „Reuniunii“.

Autorul broșurei explică „Romana“ în strinsă legătură cu musica ei după aceste reguli și prescrieri originale, fără abaterile și erorile, ce cu timpul s'au furisat în acest dans. (Explicarea figurilor o face alături și în limba germană.)

Meritul autorului broșurei mai sus anunțate este, că a fixat regulile originale ale „Romanei“, ca ori și unde în ținuturile și țările locuite de Români acest dans de colônă român să pôtă fi studiat și jucat cum se cade și uniform. De aceea a adaus la finea broșurei și textul frumôsei și atrăgătoare muzice a „Romanei“, explicând printre note toate mișcărilor dansului după tactele muzicii. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindeni între noi, a fost tot-deună o dorință viuă a publicului nostru de a o vedé jucându-se bine, exact și uniform. Credem, că broșura de față, care face istoricul și descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire și acurateță, va satisface pe deplin dorinței generale.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei côle de note (muzica „Romanei“ cu explicări) și costa numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se pôte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov,

se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauga și lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandatie.)

Cărți de rugăciuni și predicii.

Cuvântări bisericesci scrise de Ioan Papiu Tom. III Prețul 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvântări bisericesci de Ioan Papiu: tomul III cuprinde cuvântări bisericesci acomodate pentru ori-ce timp; și pentru toate sărbătorile de peste an. Pe sângă predicii, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sărbători. Fiă-care tom separat costă 3 cor. (plus 10 b. porto).

Predici pentru Duminecile de peste an, compuse după catehismul lui Decharbe, de V. Christe. Conține predicii dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameșului. Prețul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70).

Cuvântări bisericesci pre sărbătorile de preste an scrise de Ioan Papiu. Preț. 3 cor. (pi. 30 b. porto.)

„Cartea Durerii“ de Emil Bougand, tradusă din originalul francez de Iacob Nicolescu,, editura lui Dr. E. Ddianu. Timișoara 1895. O cârtică de mângăere sufletescă, care costă legată 3 cor. (plus 10 b. porto).

„Cuvântări bisericesci de Massillon“ traduse din originalul francez de Ioan Genț protopop gr.-cat. român al diecesei de Oradea-mare. — Deja la 1898 a apărut în Oradea-mare cartea cu titlu de mai sus care cuprinde 17 predicii de ale vestitului orator eclesastic francez. Predicile sunt împărțite de traducător după anul bisericesc răsăriten, și fie-care este pusă la acea Duminecă sau sărbătoare, cu a cărei evanghelie se potrivește predica. Un volum elegant de preste 400 pagini în 8° cu portretul lui Massillon. — Traducerea se distinge printr-un limbajiu ales. — Prețul 5 corone (6 Lei 50) plus 30 bani porto.

Cuvântări funebre și iertăciuni din autori renumiți, prelucrate de Titu Budu. Tom. II. preț. 2 cor. (plus 20 b. porto.)

Mare ocaziune de Crăciun.

Subscrisul are onôrea a aduce la cunoscința On. public, că vinde

cu prețuri de tot scădute

tôte mărfurile din Magazinul său

precum: Stofe engleze pentru rochiile de dame negri și colorate; Bluse de stofe și mătase; Flanele, Barcheturii, Creton și Zephyre, Chifonuri Schroll, Lingerie, Pânzeturi, Perdele de dantelă, asemenea stofe engleze pentru bărbați, Cămăși, Cravate, Batiste etc. Tricots pentru dame, bărbați și copii.

Rog On. public a se convinge în propriul interes de prețurile cele ieftine.

Cu totă stima

LUDWIG M. FENYVESSI,
Strada Vămei Nr. 21.

Mare ocaziune de Crăciun.

Scrieri istorice.

Memorii din 1848—49 de Vas Moldovan, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viața și operele lui Andreii Mureșianu, studiu istorico-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blășiș, Prețul 2 cor. plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribu la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blășiș.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ăr altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea momentului eroului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, apelul dat către ministerul de interne D. Perczel prin d-t Dr. Amos Francu'n cauza fondului pentru monumentul lui Iancu. Prețul este 1 coronă. În România 2 lei plus 5 bani porto.

„Pintea Vitezu“, tradițiuni, legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Retezanul. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisiri din toate părțile, pe unde a umb'at Pintea. Prețul 40 bani, plus 6 bani porto.

„Românul în sat și la ôste“. Acesta este titlul unei noué cârticele, de d-l Ioan Pop Retezanul, cunoscutul și meritosul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Paçățian. Prețul 2 cor. (+ 10 b. porto).

„Țeranul român și ungar din Ardeal“, studiu psihologic popular de I. Paul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto).

„David Almășianu“, schițe biografice de Ioan Popea. Broșura acesta-presentă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

Din compozițiunile pline de meloții românesce ale mult regretatului comitoidoromân Ciprian Porumbescu, tipărite și pesat în edițiuni populare de d-na Mariôra Rațiu născută Porumbescu, se află de vânzare la Tipografia noastră următoarele piese:

„Imn de urare“ cu două voci, „Hora Prahovei“, „A căduț o rază lină“ cu voce, „Fluturăș de nopțe“ polcă, „Frunză verde mărgharit“ cânt popular, „Pe câmpiile Stupcei“ polca mazarca, „Fata popii“ cântec popular. Fie-care bucată costă 50 b. plus 10 bani porto. „Basmă Iașene“ vals, 1 cor. 50 b. plus 10 bani porto. „Potpouriu“, din opereta „Crai nou“ 3 cor. și Ouvertura din opereta „Crai nou“ 1 cor. 50 bani plus 10 bani porto.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la zaraful Dumitru Pop și la Eremias Nepoții.

Culegător de litere

află imediat condițiune plăcută și durabila în Tipografia Iosif Marschall, Sibiu, strada Măcelarilor nr. 12. 1—8.1595,

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai îndelungat, seu lunar.

CUI ÎI PLACE

o față delicată și curată, fără pistrii o piele môle și un teint trandafiriu? Acela se se spele în fie-care și cu renumitul săpun medicinal

Bergmann's „Lilienmilchseife“

(Marca: 2 minerl.)

dela Bergmann & Co. in Dresden și Tetschen a/E.

Se capătă bucată cu 80 bani,

in farmaciile:
VICTOR ROTH la „Ursu“,
FR STENNER la „Leu“,
JUL. HORNING la „Arap“,
TEUTSCH & TARTLER drog.
farmacia W. LINGNER,
J. B. MIRSELBACHER sen.

in Brașov;

in Sighișoara.

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe trei luni . . . 6 cor.	Pe trei luni . . . 10 fr.
Pe șese luni . . . 12 „	Pe șese luni . . . 20 „
Pe un an 24 „	Pe un an 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe an 4 cor.	Pe an 3 fr.
Pe șese luni . . 2 „	Pe șese luni . . . 4 „
Pe trei luni . . . 1 „	Pe trei luni . . . 2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii cari se vor abona din nou, să binevoescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea

„GAZETEI TRANSILVANIEI.“

ANUNCIURI

sunt a se adresa subscrisor administratiunii. In cazul publicării unui anunciu mai

de odată se face scădemânt, care creșce cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Admi istr. „Gazetei Trans.“